ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston Milliy Pedagogika Universiteti

№8(3)
2026

13.00.00 Pedagogika fanlari
13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
13.00.03 Maxsus pedagogika
13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohalari va bosqichlari bo'yicha)
13.00.07 Ta'limda menejment
13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
07.00.00 Tarix fanlari
19.00.00 Psixologiya fanlari
01.00.00 Fizika-matematika fanlari
02.00.00 Kimyo fanlari
03.00.00 Biologiya fanlari
09.00.00 Falsafa fanlari
10.00.00 Filologiya fanlari
11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 436 sahifa,
24-avgust, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:
Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:
Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI
Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ
Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:
Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:
Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:
Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician
Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician
Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor
Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Shermuhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor
Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)
Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)
Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)
Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)
Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)
Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)
Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor
Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor
Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers "Yangi O'zbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor
Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)
Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor
Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor
Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service
Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor
Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)
Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor
Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor
Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics
Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor
Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region
Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences
Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:
Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:
• Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
• Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)
Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):
• Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
• Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA

Oliy badiiy-pedagogik ta'limda an'anaviy ustoz-shogird an'anasi va innovatsion klaster yondashuvi integratsiyasining metodologik asoslari 10
Sultanov Xaytboy Eraliyevich

Ta'lim klasteri sharoitida bo'lajak fizika o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish metodikasi 14
Xudoyberdiyeva Yulduz Xayrullo qizi

Ta'lim jarayonida raqamli platformalar va dasturiy ta'minotdan foydalanish pedagogik muammo sifatida 19
Tengelbayeva Dinora Muratovna

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyalanuvchilarini ekologik ta'lim va tarbiyalashning muammo va yechimlari 25
Abduraxmonova Muqaddas Oblokulovna

Axborotlashgan ta'lim muhitida telematika texnologiyalarining didaktik imkoniyatlari va ularning talaba shaxsini rivojlanishidagi o'rni 30
Botiraliyev Dildorbek Muzaffar o'g'li

Mehnat migratsiyasi fenomeni va oila dialektikasining pedagogik aspektlari: translokallik sharoitida farzand tarbiyasi va "intellektual transfer" mediatsiyasi 34
K. B. Numanov

Maktab rahbarlarini karyera pog'onalari asosida tayyorlash tizimini takomillashtirishning ilmiy-amaliy asoslari 38
Ismailov Abduvali Abdumalikovich

CEFR B1 mezonlari asosida 10 va 11-sinf o'quvchilarining og'zaki nutqini rivojlantirishda ijodiy topshiriqlarni loyihalash metodikasi 45
Ergasheva Feruza Davlatali qizi

Talabalarda raqamli toliqish darajasi va unga ta'sir etuvchi omillarning tahlili 48
Xamdamova Muazzamxon Xabibullo qizi

Metakognitiv kompetentlikning pedagogik mohiyati va raqamli ta'lim muhitida uni rivojlantirishning nazariy asoslari 52
Mamatmurotova Muhlisa Kamol qizi

Maktabgacha ta'limdan boshlang'ich ta'limga o'tish davrida bolalarning kasbiy qiziqishlarini rivojlantirishning uzluksiz metodikasi 59
Otabayeva Muazzam Abdumajidovna

Ishsiz ayollarda shaxsiylik va emotsional xususiyatlarni o'rganishning nazariy-metodologik asoslari 63
Jurayeva Shaxnoza Saatmuradovna

Kasaba uyushmalari xodimlarida tashabbuskorlik va yetakchilik xususiyatlarini o'rganishning nazariy-metodologik asoslari 69
Sharipov Hayotjon Safarovich

"Muqobil energiya manbalari" fanini mustaqil ta'lim asosida o'qitishning o'quv-metodik ta'minotini ishlab chiqish 75
Abduqahhorova Munojat Abdulxafiz qizi

"Elektr ta'minoti" fanini o'qitishga mos yangi interfaol metod ishlab chiqish 79
Baratova Madinaxon Paxridinovna

"Muqobil energiya manbalari" fanini o'qitish metodikasini kompetensiyaviy va raqamli yondashuvlar asosida takomillashtirish 83
Jumayeva Farzona Behzodjon qizi

Oilada bolalarning emotsional rivojlanishining psixologik determinantlari 87
Nurmatova Muxayyo Abdumalikovna

Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarini kasbiy-pedagogik tayyorlashda sun'iy intellekt vositalaridan foydalanish modelining samaradorligi 92
Xudayqulova Fazilat Bo'riyevna

Махалля как гуманистическая воспитательная экосистема: социально-педагогические механизмы модернизации в новом Узбекистане 97
Фадлиева Амина Ильхамовна

Talabalarda ijtimoiy mas'uliyat hissining psixologik mazmuni, tuzilishi va funksional xususiyatlari 102
Jumaniyozov Yunus Shodurdi o'g'li

Adabiyot ta'limida immersiv texnologiyalardan foydalanishning nazariy-metodologik asoslari 112
Umarov Mirzohid Baxromjon o'g'li

Raqamli ta'lim muhitida talabalarning tanqidiy fikrlash kompetensiyasini shakllantirishning pedagogik omillari 116
Xasanov Javohir Muxtorovoch

Boshlang'ich sinflarda ingliz tilini o'qitishda axborot texnologiyalari va hamkorlikdagi ta'lim texnologiyalaridan foydalanish 125
Malikova Madina Abduraxmon qizi

Pedagogical and Methodological Possibilities for Developing Students' Critical Thinking Competence in Teaching English Based on the "Project-Based Learning" Approach 129
Berdiyorova Shakhnoza Kholmakhammatovna

Chekka hisoblash texnologiyasi yordamida aqlli mehmonxonada real-vaqt kayfiyat aniqlash va IoT qurilmalarini avtomatik boshqarish tizimi: Smart mood 132
Choryorqulov G'iyos Husan o'g'li, Botirova Mashhura Tulqin qizi

Developing Academic Writing Skills Through Digital Media Tools 137
Tog'ayeva Muattar Bahodir qizi

Xotin-qizlarda emotsional defitsit va nikohdan tashqari munosabatlar o'rtasidagi bog'liqlikning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari 144
Beknazarova Nigina Zarip qizi

Sun'iy intellekt: madaniy vositachimi yoki madaniy "darvozabon"mi? chet tili o'qituvchilarini tayyorlash uchun tanqidiy nazariy asos 148
Jakbarova Nasibaxon Po'latjonovna

Talabalarda impostor fenomeni shakllanishiga ta'sir etuvchi ijtimoiy-psixologik omillarning psixologik tadqiqotlarda o'rganilganlik holati 153
Kamilova Gulzoda

Pedagogik innovatsiyalar va raqamli transformatsiya 157
Ahmedova Nilufar Farxodovna, Mamatqulova Dildora Farxodovna

Inklyuziv ta'lim muhitida interfaol metodlar orqali o'quvchilarning kommunikativ ko'nikmalarini shakllantirish 161
Shukurullayeva Madina

Jismoniy tarbiya va sport ta'lim muassasalarida hayot faoliyati xavfsizligini ta'minlashning pedagogik va me'yoriy-huquqiy asoslari 168
Ahmedov Akrom Abralovich

The Relationship Between Social Media Use for English Language Learning, Student Perceptions, and Learning Outcomes: Evidence from University Students in Uzbekistan 174
Akhad Akhmedov

Tadbirkorlik faoliyatini tartibga solishning tashkiliy – iqtisodiy mexanizmlari (Namangan viloyati misolida) 177
Boyturayeva Mamura Uroyimovna

Ko'p tarmoqli ixtisoslashtirilgan maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyalanuvchilarida ijtimoiy ko'nikmalarni shakllantirish dolzarb muammo sifatida 183
Mirxaliqov Bobur Zikrilloyevich

Sharq va G'arb pedagogika tarixidagi ma'naviy tarbiya va axloqiy qadriyatlar 188
Qodirova Nigora Farhodovna

Sport gimnastikasining sog'lom turmush tarzini shakllantirishdagi mexanizmlari va kompleks samaralari: tizimli adabiyotlar tahlili 193
Sharapov Atabek Gayrat uli

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

"Mustaqil fikrlash", "kompetensiya", "kompetentlik", "fikrlash kompetensiyasi" tushunchalarining pedagogik mazmuni 196
Kadirova Zarina Ilhomovna

Tibbiy ingliz tili darslarida ko'p komponentli blended learning strategiyalarining qo'llanishi 202
Rashidova Nodira Xabibullayevna

Boshlang'ich ta'limda o'quvchilarning sifat so'z turkumi bo'yicha lisoniy kompetensiyasini rivojlantirish jahon olimlari nigohida 205
Mamazoirova Jangil Xamdamovna

Magistratura tadqiqot amaliyotining bo'lajak fizika o'qituvchilari kasbiy kompetensiyasini rivojlantirishdagi o'rni 209
Parmanov Jamshid Tag'aymurotovich

Umumta'lim maktablari matematika to'garagida sferaning elementlarini o'rganish metodikasi 214
Jumayev Erkin Ergashevich, Omonov G'olibjon Tolibovich, Shaxnoza Xolmurodova Zoir qizi

Boshlang'ich ta'lim jarayonida raqamli va interaktiv texnologiyalar vositasida o'quvchilarning vaqtni boshqarish kompetensiyalarini rivojlantirish 219
Norova Nargiza Xalmamat qizi

Oliy o'quv yurtlarida amaliy mashg'ulotlar – bakalavr yo'nalishidagi matematiklarning kasbiy tayyorgarligini ta'minlovchi omil 224
Abduraxmonov Abdumo'min

Bo'lajak muhandislarning kasbiy tayyorgarligini rivojlantirishda CDIO texnologiyasi va sanoat integratsiyasining samaradorligi 228
Baxronov Rustam Rajabovich

O'smir o'quvchilarda ijodiy faollikni rivojlantirishning ijtimoiy-psixologik asoslarini o'rganish tarixi 231
Botirov Zoir Nuriddin o'g'li

Husnixatga o'rgatish tamoyillari 235
Latipova Ma'rifat Salohiddin qizi, Muhammadaliyeva Xosiyatxon Xaydaraliyevna

O'smirlarda suitsidal xavf bilan bog'liq tajovuzkorlik va psixologik determinantlarning kompleks diagnostikasi 240
Nahalboyeva Nigora Turdi qizi

Raqamli muhitda yoshlar ijtimoiylashuvining psixologik xususiyatlari 245
Sangirova Nilufar Sayfidinovna

O'smirlik davrida psixologik o'zgarishlar: omillar, xususiyatlar va psixologik yondashuvlar 251
Usmonova Munira Sayfiddinovna

Nutq buzilishlari mavjud bolalarning ijtimoiy moslashuvini rivojlantirishda psixologik intervensiyalar samaradorligi 256
Axmedova Munavvar Numanjanovna

Tarix darslarida wordmint: o'quvchini faol ishtirokchiga aylantirishning innovatsion usuli 261
Eshankulova Ma'mura Davlatovna

Zamonaviy fizikani oliy ta'limda o'qitishning konseptual-metodologik muammolari 265
Bekpo'latov Ulug'bek Rahmatulla o'g'li

Menejment ta'limida ekonometrik tahlil natijalarini boshqaruv qarorlariga transformatsiya qilishning didaktik modeli 269
Bobonorova Qundizxan Quralbay qizi

Zamonaviy psixologiya va pedagogikada shaxsga xos universal ta'limiy faoliyatlarning ahamiyati 273
Shomirzayeva Nargiza Sherali qizi

Jismoniy tarbiya jarayonini individuallashtirishda raqamli monitoring texnologiyalaridan foydalanishning ilmiy-pedagogik asoslari 277
Axmedova Sarvinoz Azatovna

Umumta'lim maktablari tarix darslarida immersiv texnologiyalarini qo'llash 282
Rasuljon Atamuratov

Talaba-kurashchilarning mashg'ulot yuklamalarini individual me'yorlash va uning pedagogik asoslari 287
Davletova Ullijon Sapavoy qizi

Talabalarida axborotni intensiv qabul qilish qobiliyatlarini rivojlantirishning ijtimoiy-pedagogik zarurati 290
Ergashev Bunyod Shokir o'g'li

Umumta'lim maktablari o'qituvchilarida kasbiy deformatsiya (burnout)ni oldini olishning psixologik shart-sharoitlari 296
Mardiyeva Dilarom Saparboyevna

Turning Traditional Classrooms Upside Down: Main Principles of PBL (Project-Based Learning) 300
Hakimova Halimakhon Hamzayevna

Ingliz tili o'qituvchilarini kasbiy tayyorlashda zamonaviy yondashuv 305
Norqulova M. B.

Ta'lim tashkilotlarida innovatsion ta'lim muhitining pedagogik mohiyati va tarkibiy komponentlari 311
Nosirov Asliddin Sadriddinovich

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida milliy qadriyatlar targ'ibotiga innovatsion yondashuv 316
Sh. Sh. Abdurasulova

Terminologik kompetensiya bo'lajak shifokor kasbiy kompetentligining komponenti sifatida 320
Namazova Munavvar Oltibekovna

Boshlang'ich ta'limda interfaol metodlar (FSMU, BBB, Klaster) vositasida ta'lim samaradorligini oshirish ... 323
Abduvahobova Feruzabonu Kozim qizi

Pedagogical Strategies for Integrating the Life and Literary Heritage of Ibrayim Yusupov Into Modern Education 326
Atajanova Gulsara Baxit qizi

Boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'quv motivatsiyasini shakllantirishda oila-maktab hamkorligining o'rni .. 329
Karimova Shoxsanam Islomxon qizi

Using Model Essays to Develop IELTS Writing Task 2 Performance: An Evidence-Based Approach to Noticing, Analysis, Imitation and Independent Writing 333
Otakulova Dildora Hakimbek qizi

Uzunlikka sakrovchi yengil atletikachilarni tayyorlashda zamonaviy pedagogik yondashuvlar 337
Ro'zimatova Shohista Boltaboy qizi

Raqamli kommunikatsiya muhitida an'anaviy qadriyatlar transformatsiyasi: internet va ijtimoiy tarmoqlarning madaniy idrok hamda ijtimoiy me'yorlarga ta'siri 342
Shodiyev Jasur Xolmatjonovich

Professional Competence of Specialists Working With Older Adults: Conceptual Requirements 349
Ikromova Sitora Akbarovna

The Effect of Corpus-Based Learning on Psychology Students' Professional English Communication 353
Pulatova Durdona Ravshanovna

Maktabgacha ta'lim muassasalari rahbarlarining boshqaruv kompetensiyasini takomillashtirishga oid jahon tajribalari tahlili 357
Djabbarov Farrux Tirkashevich

Talabalarda vaqtni idrok qilish va boshqarishga qaratilgan nazariy-metodologik konsepsiyalar hamda tamoyillar tahlili 361
Solayev Og'abek Ilhombek o'g'li

Tibbiy tayyorgarlik sifatini oshirish vositasi sifatida immersiv ta'lim muhitlari 367
Namazova Munavvar Oltibekovna

Milliy kurash vositalari asosida bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarining etnopedagogik kompetensiyasini shakllantirish modelini takomillashtirish 370
Jurayev Sayidmurat Safarovich

"Uglevodlar" bo'limini o'qitishni axborot kommunikatsion texnologiyalar vositasida takomillashtirish metodikasi (umumiy o'rta ta'lim maktablari 10-sinflar o'quvchilari misolida) 374
Rasulov Mirzobek Toxirovich

"O'simliklar fiziologiyasi" fanining o'quv mazmunini STEAM yondashuvi asosida takomillashtirish metodikasi 382
Xoliqulova Gulchehra Alimardon qizi

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Литературный текст как пространство мышления: авторская методика интерпретационного обучения студентов в вузе 389
Жабборова Гулчехра Жобировна

Развитие исследовательской компетентности будущих учителей истории посредством работы с художественно-историческими источниками 393
Равшан Хакимов

Oilaviy muhit va ota-ona munosabatlarining o'smir qizlar yolg'izligiga ta'siri 397
Baratullayeva Dilnoza Xabibullo qizi

Tabiiy fanlarni raqamli ta'lim muhitida o'qitishning metodik modeli va uning samaradorlik ko'rsatkichlari 401
Ismoilov Nodirbek Kodirjonovich

Inklyuziv ta'lim sharoitida boshlang'ich sinf o'quvchilariga o'qish va yozishni o'rgatish metodikasini takomillashtirish yo'llari 408
Turg'unboyev Sirojiddin Faxriddinovich

Masofaviy ta'lim jarayonida iqtisodiy fanlar mazmunini loyihalash 412
Hakimova Mushtariybonu Hamid qizi

Harbiy xizmatchilarning qadriyatli yo'nalishlari va ularning kasbiy identiklik bilan o'zaro aloqadorligi 417
Asqarov Rahmatjon Rahimovich

Badmintonga xos harakatlanish mashqlari orqali 14–15 yoshli o'quvchi qizlarning epchillik va koordinatsion qobiliyatlarini rivojlantirish 422
Qo'chqarov B. O.

Fitrat asarlarida vatanparvarlik g'oyalarining ma'naviy-ma'rifiy asoslari 427
Isomiddinov Yo'ldosh Yusubboyevich

Talabalarining kommunikativ kompetensiyasini takomillashtiruvchi differensial mashqlar va ularning turlari 432
Nafisaxon Nuriddinova Tolib qizi

TALABALARINING KOMMUNIKATIV KOMPETENSIYASINI TAKOMILLASHTIRUVCHI DIFFERENSIAL MASHQLAR VA ULARNING TURLARI

Nafisaxon Nuriddinova Tolib qizi
"Nemis tili amaliy fanlar" kafedrasi stajyor o'qituvchisi
ORCID: 0009-0004-0190-7381

Annotatsiya: Maqolada nemis tilini o'qitishda qo'llaniladigan differensial mashqlar va ularning metodik xususiyatlari tahlil qilinadi. Tadqiqotning maqsadi ichki differensiatsiyaga oid ilmiy manbalar asosida differensial topshiriqlarning asosiy turlarini aniqlashdan iborat. Talabalarning til darajasi, motivatsiyasi, o'quv uslubi va oldingi bilimlaridagi farqlar differensiallashtirishning muhim omillari sifatida ko'rib chiqiladi. Miqdoriy va sifat jihatdan darajalangan topshiriqlar, guruhlash, yordam vositalari va o'quvchi avtonomiyasiga asoslangan usullar tahlil qilinadi. Differensial mashqlarni tanlashda dastlabki diagnostikaning ahamiyati asoslanadi. Tahlil natijalari differensiallashtirish ta'lim faoliyatini o'rganuvchilarning individual ehtiyojlariga moslashtirish imkonini berishini ko'rsatadi. Maqolaning ilmiy yangiligi mavjud differensiallashtirish vositalarini nemis tili talabalarining kommunikativ faoliyatini tashkil etish nuqtayi nazaridan tizimlashtirishdan iborat.

Kalit so'zlar: differensial mashqlar, ichki differensiatsiya, kommunikativ kompetensiya, nemis tili, geterogen guruh, til darajasi, o'quv uslubi, diagnostika.

Abstract: The article analyses differentiated exercises and their methodological features in German language teaching. The aim is to identify the main types of differentiated tasks on the basis of studies on within-class differentiation. Differences in language proficiency, motivation, learning styles and prior knowledge are considered important factors of differentiation. Quantitatively and qualitatively graded tasks, grouping strategies, learning aids and learner autonomy are examined. The importance of preliminary diagnostics in selecting differentiated exercises is discussed. The findings indicate that differentiation makes it possible to adapt learning activities to individual learner needs. The scientific novelty of the article lies in systematizing differentiated instructional measures from the perspective of organizing communicative activities of German language students.

Key words: differentiated exercises, within-class differentiation, communicative competence, German language, heterogeneous group, proficiency level, diagnostics.

Аннотация: В статье анализируются дифференцированные упражнения и их методические особенности при обучении немецкому языку. Цель исследования заключается в определении основных видов дифференцированных заданий на основе научных работ по внутренней дифференциации. Различия в уровне владения языком, мотивации, стиле обучения и предварительных знаниях рассматриваются как значимые факторы дифференциации. Анализируются количественно и качественно дифференцированные задания, способы группирования, учебные опоры и формы автономной деятельности обучающихся. Обосновывается значение предварительной диагностики при выборе дифференцированных упражнений. Результаты анализа показывают возможность адаптации учебной деятельности к индивидуальным потребностям обучающихся. Научная новизна статьи заключается в систематизации средств дифференциации с позиции организации коммуникативной деятельности студентов, изучающих немецкий язык.

Ключевые слова: дифференцированные упражнения, внутренняя дифференциация, коммуникативная компетенция, немецкий язык, гетерогенная группа, языковой уровень, диагностика.

KIRISH

Chet tilini o'qitish jarayonida bir akademik guruh tarkibidagi ta'lim oluvchilar bilim darajasi, oldingi o'quv tajribasi, motivatsiyasi va o'quv uslubiga ko'ra bir-biridan farq qilishi mumkin. Bunday geterogenlik o'qituvchidan barcha o'rganuvchilarga bir xil topshiriq berish bilan cheklanmay, ularning individual imkoniyatlariga mos faoliyatni tashkil etishni talab qiladi. M. Bryuchova kattalar uchun nemis tili darslarini o'rganar ekan, guruh geterogenligini yuzaga keltiruvchi asosiy omillar sifatida yosh, o'qish motivatsiyasi, o'quv uslubi, oldingi bilim va

erishilgan til darajasini ajratadi [1]. Uning tadqiqotida aynan til darajasi va o‘quv uslublaridagi farqlar o‘rganilgan guruhda yaqqol namoyon bo‘lgan.

V. Letzel esa ichki differensiatsiyani turli didaktik choralarni qamrab oluvchi ko‘p tarkibli tushuncha sifatida o‘rganadi. Uning tadqiqotida topshiriqlarni murakkablik, hajm, bajarish vaqti va taqdim etish shakliga ko‘ra farqlash, turli tarkibdagi guruhlarni shakllantirish, yordam vositalaridan foydalanish hamda o‘quvchi mustaqilligini oshirish ichki differensiatsiyaning asosiy ko‘rinishlari sifatida tadqiq etilgan [2].

Mavzuning dolzarbligi shundan iboratki, kommunikativ yo‘nalishdagi nemis tili ta’limida talabalar til vositalaridan turli darajada foydalana oladi. Biroq foydalanilgan manbalarda kommunikativ kompetensiyaning rivojlanishi bevosita eksperimental o‘zgaruvchi sifatida o‘lchanmagan. Shu sababli mazkur maqolada differensial mashqlarning kommunikativ kompetensiyaga bevosita samarasi isbotlangan deb qaralmaydi, balki mavjud differensiallashtirish turlarining kommunikativ faoliyatni tashkil etishdagi metodik imkoniyatlari tahlil qilinadi.

Tadqiqot obyekti – nemis tilini o‘qitish jarayonidagi ichki differensiatsiya.

Tadqiqot predmeti – o‘rganuvchilarning individual xususiyatlari va tayyorgarlik darajasiga mos differensial mashq va topshiriqlar.

Tadqiqot maqsadi – ilmiy manbalar asosida nemis tili ta’limida qo‘llaniladigan differensial mashqlarning asosiy turlarini aniqlash va ularni kommunikativ faoliyatni tashkil etish nuqtayi nazaridan tizimlashtirish.

Tadqiqot vazifalari differensiallashtirishga sabab bo‘luvchi geterogenlik omillarini aniqlash, differensial mashqlar turlarini o‘rganish, ularning qo‘llanish xususiyatlarini qiyosiy tahlil qilish hamda nemis tili ta’limi uchun metodik ahamiyatini belgilashdan iborat.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

M. Brychovaning 2019-yilda Masarik universitetida bajarilgan Binnendifferenzierung im DaF-Unterricht für Erwachsene nomli diplom ishida kattalar uchun nemis tili kurslarida ichki differensiatsiya va geterogen guruh muammosi tadqiq etilgan [1]. Ishda geterogenlikka ta’sir qiluvchi yosh, motivatsiya, o‘quv uslubi va oldingi bilim kabi omillar nazariy jihatdan ko‘rib chiqilgan.

Brychovaning tadqiqotining empirik qismi harakat tadqiqoti – action research asosida qurilgan. Tadqiqot diagnostika, differensiallashtirilgan darsni amalga oshirish va refleksiya bosqichlarini qamrab olgan. Diagnostikada so‘rovnoma, til darajasini aniqlash testi va o‘quv uslubi testi qo‘llangan. Differensiallashtirilgan darsdan so‘ng esa yarim tuzilgan intervyular o‘tkazilib, natijalar Grounded Theory asosida tahlil qilingan [1]. Uning tadqiqotida dastlab 70 nafar o‘qituvchi so‘rovda ishtirok etgan. Ularning barchasi amaliy faoliyatida geterogen guruhga duch kelgan. Respondentlarning 35 foizi “ichki differensiatsiya” terminini eshitmagan bo‘lsa-da, ayrim differensiallashtirish vositalaridan foydalangan, 65 foizi esa ta’limni ongli ravishda differensiallashtira olgan [1].

Tadqiqotning asosiy action research qismi to‘rt nafar kattalar nemis tili kursi tinglovchisi bilan o‘tkazilgan. Ularning til tayyorgarligi va o‘quv uslublari turlicha bo‘lgan. Differensiallashtirilgan mashg‘ulotdan keyingi intervyularda tinglovchilar faoliyatni tanlash, qo‘shimcha vazifalar bajarish va o‘quv vaqtini samarali ishlatish imkoniyatlarini ijobiy baholaganlar [1].

V. Letzelning 2021-yildagi doktorlik dissertatsiyasida esa ichki differensiatsiyaning sekundar maktab amaliyotida qay darajada qo‘llanishi va uning kontekst omillari o‘rganilgan [2]. Tadqiqotda Reynland-Pfalsdagi turli maktablarda nemis va/yoki ingliz tili fanlaridan dars beruvchi 295 nafar o‘qituvchi ishtirok etgan. Letzel differensiallashtirish vositalarini bir necha guruhlarga ajratadi. Ular orasida miqdor va bajarish vaqtiga ko‘ra darajalangan topshiriq va materiallar, murakkablik hamda taqdim etish shakliga ko‘ra sifat jihatidan darajalangan topshiriqlar, gomogen va geterogen guruhlar, yordamchi va tutorlik tizimlari, bosqichli yordam vositalari, Mastery Learning va o‘quvchiga avtonomiya beruvchi usullar mavjud [2]. Letzelning tadqiqoti miqdoriy va keng tanlanmaga asoslanganligi, Brychova tadqiqoti esa kichik guruhdagi nemis tili darsi jarayonini chuqurroq o‘rganishi bilan bir-biridan farq qiladi. Birinchi tadqiqot ichki differensiatsiyaning maktab amaliyotidagi keng ko‘lamli holatini ko‘rsatsa, ikkinchisi muayyan DaF guruhida diagnostika, intervensiya va refleksiya orqali differensiallashtirish jarayonini o‘rganadi.

Mahalliy tadqiqotchilardan Saodat Gayupova individual ta’lim texnologiyalarini takomillashtirishda zamonaviy yondashuvlarni tahlil qilgan. U individual ta’limda talabaning mustaqilligini ta’minlash, unga o‘zi uchun ma’qul metodlarni tanlash imkonini berish, mavjud bilim va salohiyatini hisobga olish hamda o‘qituvchi faoliyatini boshqaruvchi rolidan maslahat beruvchi va tashkil qiluvchi rolga yo‘naltirish zarurligini ko‘rsatadi [3]. Shuningdek, dars jarayonida o‘quv materialining og‘zaki, grafik yoki boshqa shaklini tanlash, muammoli-ijodiy topshiriqlardan foydalanish va topshiriqlarni bajarishning turli yo‘llarini tanlashga imkon yaratish tavsiya etiladi.

S. Gayupovaning maqolasi ushbu tadqiqot mavzusi uchun yana bir muhim jihati bilan ahamiyatlidir. U individual yondashuvga asoslangan didaktik materiallar tarkibiga o‘quv matnlari, topshiriq kartochkalari va didaktik testlarni kiritib, vazifalar mavzu, murakkablik darajasi va foydalanish maqsadiga ko‘ra ko‘p darajali hamda tabaqalashtirilgan shaklda, shuningdek, o‘quv faoliyatining kognitiv, kommunikativ va ijodiy turlarini hisobga

olgan holda ishlab chiqilishini qayd etadi [3]. Bu qarash nemis tili talabalarining kommunikativ faoliyatiga yo'naltirilgan differensial mashqlarni tasniflash uchun bevosita metodik asos bo'la oladi.

O'zbek tadqiqotchilaridan Gulnora Narkuziyeva individual yondashuv asosida ta'lim sifatini oshirish imkoniyatlarini o'rganib, individual ta'limda o'quv mazmuni, metodlari va ta'lim sur'atini talabaning individual xususiyatlariga moslashtirish muhimligini ta'kidlaydi [4]. Muallif individual ta'lim talabaning mavjud imkoniyatlari va bilim darajasini hisobga olish bilan bir qatorda, uning shaxsiy va kasbiy rivojlanishi uchun zarur sharoitlarni yaratishga xizmat qilishini ko'rsatadi. G. Narkuziyeva individual ta'limda qo'llaniladigan didaktik materiallar qatoriga o'quv matnlari, topshiriq kartochkalari va didaktik testlarni kiritadi. Uning fikricha, topshiriqlar mavzu, murakkablik darajasi va foydalanish maqsadiga ko'ra ishlab chiqilishi, bunda ko'p darajali, differensial va individual yondashuv hamda talabaning yetakchi o'quv faoliyati – kognitiv, kommunikativ yoki ijodiy faoliyat hisobga olinishi zarur [4]. Muallif o'qituvchi topshiriqlarni taqsimlashda talabaning bilimni o'zlashtirish darajasi bilan birga uning kognitiv va shaxsiy xususiyatlarini ham o'rganishi lozimligini qayd etadi.

Shunday qilib, xorijiy va mahalliy tadqiqotlar o'rtasida umumiy jihat mavjud: ularning barchasida ta'lim oluvchilarning individual farqlarini hisobga olish, topshiriq murakkabligi va mazmunini moslashtirish hamda o'rganuvchiga ma'lum darajada mustaqillik berish muhim deb qaraladi. Brychová va Letzel tadqiqotlari ichki differensiatsiyaning turlari, tashkil etish mexanizmlari va amaliy qo'llanishiga e'tibor qaratsa [1; 2], Gayupova va Narkuziyeva individual yondashuv, ko'p darajali topshiriqlar va kognitiv, kommunikativ hamda ijodiy faoliyatga mos didaktik materiallarni tashkil etish masalasini yoritadi [3; 4].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Maqola nazariy-tahliliy xarakterga ega. Tadqiqotda qiyosiy tahlil, mazmuniy tahlil, tasniflash va umumlashtirish metodlaridan foydalanildi. Qiyosiy tahlil orqali Brychova va Letzel tadqiqotlarining maqsadi, tanlanmasi, tadqiqot usullari, differensiallashtirish mezonlari va natijalari o'zaro taqqoslandi. Mazmuniy tahlilda manbalarda bevosita ko'rsatilgan differensiallashtirish vositalari ajratib olindi. Ular topshiriq miqdori, bajarish vaqti, murakkablik, taqdim etish shakli, guruh tarkibi, yordam darajasi va o'rganuvchi avtonomiyasi asosida tizimlashtirildi.

Brychova tadqiqotidagi diagnostika–intervensiya–refleksiya ketma-ketligi differensial topshiriqlarni o'rganuvchilarning mavjud ehtiyojlariga moslashtirish jarayonini tahlil qilish uchun asos bo'ldi. Letzel tadqiqotidagi differensial choralar taksonomiyasi esa mashq turlarini tasniflashda asosiy mezon sifatida foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Adabiyotlar tahlili differensial mashqni tanlashdan oldin o'rganuvchilarning mavjud xususiyatlarini aniqlash zarurligini ko'rsatadi. Brychová tadqiqotida bu jarayon yosh, motivatsiya, o'quv uslubi va til darajasini diagnostika qilish orqali amalga oshirilgan [1]. Letzel tadqiqotida ichki differensiatsiya vositalari kengroq tasniflangan. Ushbu tasnif asosida nemis tili ta'limida foydalaniladigan differensial mashq va faoliyat shakllarini quyidagicha tizimlashtirish mumkin(1-jadval):

1-jadval: **Differensiallashtirish turlari va differensial mashqlarning xususiyatlari**

№	Differensiallashtirish turi	Differensial mashq xususiyati
1	**Miqdoriy differensial topshiriqlar**	Topshiriqlar bajariladigan hajm va vaqt bo'yicha farqlanadi
2	**Sifat jihatdan differensial topshiriqlar**	Topshiriqlar murakkabligi va taqdim etish shakliga ko'ra farqlanadi
3	**Gomogen guruhlash**	O'xshash tayyorgarlik darajasidagi o'rganuvchilar bir guruhda ishlaydi
4	**Geterogen guruhlash**	Tayyorgarlik darajasi turlicha o'rganuvchilar birgalikda ishlaydi
5	**Yordamchi va tutorlik tizimi**	Guruh ichida yordam ko'rsatish mexanizmi tashkil etiladi
6	**Bosqichli yordam vositalari**	Yordam o'rganuvchining ehtiyojiga qarab bosqichma-bosqich beriladi
7	**Mastery Learning**	Belgilangan o'quv maqsadiga erishishga qaratiladi
8	**Avtonomiya va tanlov**	O'rganuvchiga faoliyat yoki topshiriqni tanlash imkoniyati beriladi

Letzel tadqiqotida differensiallashtirishning umumiy qo'llanish chastotasi 6 ballik shkala bo'yicha M = 3,32 ni tashkil qilgan. Natijalar differensiallashtirish umuman olganda maktab va fanlar bo'yicha yuqori chastotada qo'llanmasligini ko'rsatgan [2]. Shuningdek, miqdor bo'yicha darajalangan topshiriq va materiallar sifat va murakkablik bo'yicha darajalangan topshiriqlarga nisbatan ko'proq qo'llangan. Mastery Learning hamda yordamchi va tutorlik tizimlari esa nisbatan kam foydalanilgan differensiallashtirish vositalari qatoriga kirgan [2].

Brychova tadqiqotida esa differensiallashtirilgan mashg'ulotning ayrim jihatlari tinglovchilar tomonidan ijobiy baholangan. Xususan, yuqoriroq til darajasiga ega o'rganuvchi qo'shimcha topshiriqlar tufayli boshqalarni kutib turmasdan vaqtini mazmunli ishlata olgan. Boshqa ishtirokchilar differensial ish varaqalarini tanlash va

faoliyatda faolroq ishtirok etish imkoniyatini ijobiy baholaganlar [1]. Biroq Brychovaning natijalari differensial mashqlarni mutlaq individual faoliyat bilan tenglashtirish mumkin emasligini ham ko‘rsatadi. Ayrim ishtirokchilar hamkorlikni yoqtirgani sababli umumiy, differensiallashtirilmagan topshiriqlarni ham bajarishni istaganlar. Demak, differensiallashtirish va o‘zaro hamkorlik bir-birini inkor qiluvchi pedagogik shakllar emas.

Manbalarning qiyosiy tahlili yana bir muhim jihatni ko‘rsatadi: differensial mashqni tanlashda faqat til darajasi bilan cheklanish yetarli emas. Brychova yosh, motivatsiya, o‘quv uslubi va oldingi bilimlarni ham hisobga oladi. Letzel esa differensiallashtirishning qo‘llanishiga o‘qituvchining tayyorligi, o‘ziga ishonchi, differensial ta’limga munosabati, tayyorgarlik sifati va hamkasblar bilan hamkorligi kabi omillar ham bog‘liqligini aniqlagan (2-jadval).

2-jadval: **Brychova va Letzel tadqiqotlarining qiyosiy tavsifi**

Tadqiqot	Tanlanma	Asosiy yo‘nalish	Muhim natija
Brychova, 2019	70 o‘qituvchi; asosiy tadqiqotda 4 tinglovchi	Kattalar DaF kursida ichki differensiatsiya	Til darajasi va o‘quv uslubi farqlari aniqlandi, moslashtirilgan faoliyatning ayrim jihatlari ijobiy baholandi
Letzel, 2021	295 o‘qituvchi	Differensial choralar chastotasi va kontekst omillari	Differensiatsiya tez-tez qo‘llanmaydi, turli choralar qo‘llanish chastotasi bir-biridan farq qiladi

Shu o‘rinda maqola mavzusi nuqtayi nazaridan asosiy chegarani belgilash zarur. Brychova va Letzel tadqiqotlarida kommunikativ kompetensiya alohida ko‘rsatkich sifatida o‘lchanmagan. Shu sababli yuqoridagi natijalar asosida “differensial mashqlar kommunikativ kompetensiyani falon darajada oshiradi” degan empirik xulosa chiqarib bo‘lmaydi. Biroq ushbu manbalar nemis tili talabalarining kommunikativ faoliyatini tashkil etishda differensial topshiriqlarni ishlab chiqish uchun uchta metodik asosni beradi: o‘rganuvchini oldindan diagnostika qilish, topshiriqlarni turli mezonlarga ko‘ra differensiallashtirish va differensial faoliyat natijalarini keyinchalik baholash.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tahlil qilingan ilmiy manbalar ichki differensiatsiya o‘rganuvchilar o‘rtasidagi til darajasi, o‘quv uslubi, motivatsiya, oldingi bilim va boshqa individual farqlarni hisobga olish imkonini beruvchi pedagogik yondashuv ekanligini ko‘rsatadi. Letzelning tasnifi asosida differensial mashqlarning miqdoriy va sifat jihatdan darajalangan topshiriqlar, gomogen va geterogen guruhlash, tutorlik tizimlari, bosqichli yordam vositalari, Mastery Learning hamda avtonomiyaga asoslangan faoliyat kabi turlarini ajratish mumkin.

Brychova tadqiqoti differensial darsni tashkil etishda diagnostikaning muhimligini ko‘rsatadi. O‘rganuvchilarning til darajasi va o‘quv uslublaridagi farqlarni oldindan aniqlash topshiriqlarni ularning ehtiyojlariga moslashtirish imkonini beradi. Shu asosda nemis tili ta’limida differensial mashqlarni qo‘llashda avval talabalarning mavjud tayyorgarlik holatini aniqlash, so‘ng topshiriqning hajmi, murakkabligi, bajarish vaqti, taqdim etish shakli va yordam darajasini moslashtirish maqsadga muvofiq.

Biroq mavjud manbalar kommunikativ kompetensiyaning o‘zgarishini bevosita o‘lchamaganligi sababli differensial mashqlarning aynan kommunikativ kompetensiyaga ta’siri bo‘yicha qat’iy empirik xulosa chiqarish mumkin emas. Mazkur masala keyingi tajriba-sinov tadqiqotining alohida predmeti bo‘lishi lozim.

Brychova ham o‘z tadqiqotining vaqt cheklovi sabab faqat bitta differensiallashtirilgan mashg‘ulotni o‘rganganini qayd etib, kelgusida bir nechta dars birliklarini tadqiqotga jalb qilishni tavsiya etadi [1]. Letzel esa kelgusi tadqiqotlarda differensial choralar ta’sirini, turli choralarni birgalikda qo‘llashni, diagnostika–differensiallashtirish–baholash siklini hamda o‘rganuvchi va o‘qituvchi nuqtayi nazarini chuqurroq o‘rganish zarurligini ta’kidlaydi [2].

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Brychová, M. (2019). Binnendifferenzierung im DaF-Unterricht für Erwachsene. Diplomarbeit. Brno: Masarykova univerzita.
2. Letzel, V. (2021). Binnendifferenzierung in der Schulpraxis – Eine quantitative Studie zur Einsatzhäufigkeit und zu Kontextfaktoren der Binnendifferenzierung an Sekundarschulen. Dissertation. Trier: Universität Trier.
3. Gayupova, S. (2023). Individual ta’lim texnologiyalarini takomillashtirishda zamonaviy yondashuvlar // Til va adabiyot ta’limi. – 2023. – №3. – B. 41–42. Maqolada individual ta’lim, ko‘p darajali va tabaqalashtirilgan topshiriqlar hamda kommunikativ faoliyatni hisobga olish masalalari yoritilgan.
4. Narkuzieva, G. Z. (2024). Individual yondashuv asosida ta’lim sifatini oshirish imkoniyatlari // Tamaddun Nuri / The Light of Civilization. – 2024. – №4 (55). – B. 244–246.z

13.00.00 Pedagogika fanlari
13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta’limotlar tarixi
13.00.02 Ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo‘yicha)
13.00.03 Maxsus pedagogika
13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg‘ulotlari nazariyasi va metodikasi
13.00.05 Kasb-hunar ta’limi nazariyasi va metodikasi
13.00.06 Elektron ta’lim nazariyasi va metodikasi (ta’lim sohalari va bosqichlari bo‘yicha)
13.00.07 Ta’limda menejment
13.00.08 Maktabgacha ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
07.00.00 Tarix fanlari
19.00.00 Psixologiya fanlari
01.00.00 Fizika-matematika fanlari
02.00.00 Kimyo fanlari
03.00.00 Biologiya fanlari
09.00.00 Falsafa fanlari
10.00.00 Filologiya fanlari
11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov
Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov
Musahhih: Alibek Zokirov
Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №8(3)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№C–5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.